

«Τη Υπερμάχω Στρατηγώ τα Νικητήρια»

Του Χριστόδουλου Παχουλίδη.

Ο Υπέροχος τούτος ύμνος της Εκκλησίας μας, το θεσπέσιον Κοντάκιον προς την Υπεραγίαν Θεοτόκον, την Υπέρμαχον του Γένους των Ελλήνων Στρατηγόν, την Παρθένον Μαρίαν, ο νικητήριος αυτός παιάνας, που ψάλλεται στις πρώτες πέντε εβδομάδες της Μ. Τεσσαρακοστής, στις κατασκευτικές ακολουθίες των Χαιρετισμών της εθνικής εορτής και δοξολογίας, σκορπά ρίγη πνευματικής μα και εθνικής συγκινήσεως στην ψυχή κάθε Ορθόδοξου Έλληνα Χριστιανού.

Σε κάθε δύσκολη στιγμή της Ιστορίας του, το γένος των Ελλήνων, από την στιγμή που πίστεψε στου Θείου Ναζωραίου την διδασκαλία, σαν πολυάριθμοι και ποικιλώνυμοι εχθροί, απειλούσαν την ύπαρξη του, στήριζε την σωτηρία του, πρώτα στου Θεού την ακαταμάχητη την δύναμη και έπειτα στων όπλων και των οπλιτών την δύναμιν. Επικαλείτο Στρατηγόν Υπέρμαχον, την μητέρα του Χριστού, την Παρθένον Μαρίαν, την Σκέπην του κόσμου.

Η ορθόδοξη Εκκλησία, στάθηκε το «αποκούμπι» της Αυτοκρατορίας του Βυζαντίου, όταν ξεπούσαν πάνω σ' αυτήν των εχθρών τα κύματα. Απ' την Εκκλησία, απ' την πίστη στον Θεό, αντλούσεν η Αυτοκρατορία δύναμη και νικούσε τους βαρβάρους.

Όταν λοιπόν, το 626 μ.Χ., ανήλθε Αυτοκράτορας στο θρόνο του Βυζαντίου, Ο Ηράκλειος, βρήκε την Αυτοκρατορία σε άθλια κατάσταση. Σλάβοι, Άβαροι και Πέρσες, χυμούσαν απ' όλες τις μεριές, την Αυτοκρατορία του Σταυρού να καταλύσουν. Μπήκαν στις ακριτικές τις επαρχίες και στο διάβα τους σκορπούσαν τον όλεθρο και την συμφορά. Ιδιαίτερα οι Πέρσες, κατέλαβαν την Ιερουσαλήμ, πήραν μαζί τους δέσμιο, τον Πατριάρχη Ζαχαρία, πολλούς άλλους Χριστιανούς, σαν σκλάβους και το χειρότερο, για να εξευτελίσουν την Χριστιανική πίστη, πήραν μαζί τους το Τίμιον Ξύλον του φυλαττομένου εκεί Σταυρού του Σωτήρος Χριστού. Οι Άβαροι από την άλλη μεριά, όλον και προχωρούσαν

προς την Βασιλεύουσαν. Χρήματα δεν υπήρχαν στα ταμεία του κράτους. Τότε η Εκκλησία άπλωσε χέρι βοήθειας, για την σωτηρία του Γένους. Ο πατριάρχης Σέργιος, επέτρεψε στον Αυτοκράτορα εκποίηση των ιερών σκευών των Εκκλησιών, για να εύρη πόρους και ετοιμάση ικανόν στρατό.

Ο Ηράκλειος, αφού με την βοήθεια της Εκκλησίας ετοίμασε ικανό στρατό και αφού με διπλωματία, για να μην διεξάγη διμέτωπον αγώνα, συνήψε ειρήνη με τους Αβάρους, κίνησε σαν άλλος Μεγαλέξανδρος, τον Πέρση επεκτατιστή μες στην καρδιά του να κτυπήση. Εμπιστεύθηκε την Βασιλεύουσα και τον μικρό του γιο Κωνσταντίνο, στην φροντίδα του Πατριάρχη Σεργίου και του Πρωθυπουργού Βάνου.

Εκεί στα βάθη της Ασίας, ο Ηράκλειος, εξέδωσε μίαν «ημερησίαν διαταγήν», προς το στράτευμα του, γεμάτη πίστη εις τον Θεόν, μέρος της οποίας διέσωσεν ο ιστορικός Θεοφάνης «... Άνδρες αδελφοί μου, λάβωμεν εις νουν τον του Θεού φόβον και αγωνισώμεθα την του Θεού ύβριν εκδικήσαι. Στώμεν γενναίως κατ' εχθρών, των πολλά δεινά Χριστιανοίς εργασαμένων, Αιδεσθώμεν το των Ρωμαίων αυτοδέσποτον κράτος και στώμεν κατ' εχθρών δυσσεβώς οπλισμένων. Λάβωμεν πίστιν, των φόνων φονεύτριαν. Αναλογισώμεθα ότι ένδον εσμέν των Περσών χώρας και μέγαν κίνδυνον φυγή φέρει. Εκδικήσωμεν τας φθοράς των παρθένων, τα τετμημένα μέλη στρατιωτών ημών ορώντες, πονήσωμεν τας καρδιάς. Ουκ έστι άμισθος ο κίνδυνος, αλλά αιώνιου ζωής πρόξενος. Στώμεν ανδρείως και Κύριος ο Θεός συνεργήση ημίν και ολέση τους εχθρούς ημών...». Με αυτά τα λόγια και με τη δύναμη του Θεού, ο στρατός του προχωρεί από νίκη σε νίκη.

Ύπουλα όμως ο Βασιλέας των Περσών Χοσρόης, προ του κινδύνου αφανισμού του, στέλλει μαντατοφόρους στον Χαγάνο, τον αρχηγό των Αβάρων, να επιτεθή κατά της άμαχης Κωνσταντινούπολης και να την κουρσέψει. Συνάμα στέλλει και αυτός

στρατόν προς την Κωνσταντινούπολη.

Πράγματι, 80,000 Άβαροι με πολυάριθμα μονόξυλα κυκλώνουν από στεριά και θάλασσα την στερουμένη στρατού Βασιλεύουσα. Ο Χαγάνος, αγέρωχα, στέλλει κήρυκες και καλεί τους κατοίκους της Πόλης των πόλεων, «εξέλθετε ευθέως της πόλεως σας, έτερον δε τι φιλόανθρωπον, παρ' εμού μη αιτήσητε». Τους φοβερίζει ότι δεν υπάρχει καμιά ελπίδα σωτηρίας γι' αυτούς, γιατί ούτε ψάρια είναι να γλυτώσουν κάτω από τα νερά, ούτε πουλιά να πετάξουνε πάνω από τα τείχη.

Όμως οι κάτοικοι της «Πόλεως της Παναγίας», δεν απελπίζονται. Πατριάρχης Αντιβασιλέας Πρωθυπουργός, Κλήρος και λαός, πιστεύουν και στηρίζουν την ελπίδα του για σωτηρία, στην Παναγιά των Βλαχερνών. Ο Πατριάρχης παίρνει στα γεροντικά του χέρια την εικόνα της Θεοτόκου και περιέρχεται τας επάλξεις Τον ακολουθούν τα γυναικόπαιδα και γέροντες, όσοι στα χέρια δεν μπορούν όπλα για να πάρουν, ενισχύουν με τις προσευχές, τους λιγοστούς μαχητές και παρακαλούν την προστάτιδα της πόλης τους, την Θεοτόκον, να τους βοηθήσει εις τον υπέρ πάντων αγώνα.

Η Παναγία έκανε το θαύμα της. Ο Χαγάνος και μαζί του όλον του το στράτευμα βλέπουν πάνω στις επάλξεις της Κωνσταντινούπολης, «Γυναίκα σεμνοφορούσαν, περιπρέχουσιν εις το τείχος, μόνην ούσαν» και φόβος σταλμένος από τον Θεό τους κυριεύει. Φεύγουν προτροπάδην να σωθούν. Ο λιγοστός Βυζαντινός στόλος, μαζί με εγερθείσαν θύελλα, βυθίζουν τα μονόξυλα των Αθάρων και η Πόλις απαλλάσσεται του κινδύνου. Αντίπερα, οι Πέρσες του Χοσρόη σαν βλέπουν τους Αθάρους να φεύγουν άτακτα να σωθούν, νομίζουν ότι γελάστηκαν και υπάρχουν ικανά στρατεύματα στην Πόλη.

Φεύγουν λοιπόν κι αυτοί και σώζεται η Πόλις.

Όλοι οι συγγραφείς της πολιορκίας αυτής, αποδίδουν την νίκη εις την, «Στρατηγόν Παρθένον», την Θεοτόκον των Βλαχερνών. Ο ιστορικός Πισίδης γράφει: «Αν θέλει τις να εικονίση καλώς την νίκη και τον νικητήν, δεν έχει παρά να προτάξη την εικόνα της Θεοτόκου».

Μετά την σωτηρία της Κωνσταντινούπολης, Πατριάρχης Αντιβασιλέας, Πρωθυπουργός, Κλήρος τε και λαός, προσέτρεξαν εις τον Ναόν της Παναγίας των Βλαχερνών και «Ευχαριστηρίους λιτάς τω Θεώ προσέφερον». Κατά δε το χρονικόν του Μανασσή, της Μονής της Χάλκης, του 13ου αιώνα μ.Χ., ο Πατριάρχης Σέργιος εξεφώνησε» διά τα της Μητροπαρθένου γενόμενα νικητήρια, το τη Υπερμάχω και καθεξής τους 24 οίκους του Ακαθίστου Ύμνου». Επίσης ο ίδιος χρονογράφος αναφέρει «... και μέλος επινίκον ηλάλαζον υμνοούντες και ωδάς τη Υπερμάχω θύοντες καταλλήλους».

Μα σε ποια δύσκολη στιγμή του Γένους των Ελλήνων, δεν στάθηκε δίπλα του βοηθός και συμπαραστάτης, η Υπέρμαχος Στρατηγός, η Παρθένος Μαρία; Ξαν έπεσε στα χέρια των Τούρκων η Βασιλίδα των Πόλεων και μαύρη σκλαβιά για τετρακόσια τόσα χρόνια σκέπασε το γένος μας, ο λαός μας φαντάσθηκε θλιμμένη την Παναγία και την παρηγορούσε, «σώπασε κυρά Δέσποινα και μην πολυδακρύξης, πάλιν με χρόνια με καιρούς, πάλιν δικά μας θα' ναι» και λάμβανε κουράγιο από τα ίδια του τα λόγια.

Ώρισε να γιορτάζει σαν εθνική του γιορτή, την έναρξη του αγώνα της Παλιγγενεσίας, την γιορτή του Ευαγγελισμού της θεοτόκου. Το Λάβαρο της Κοίμησής της ύψωσε σημαία του αγώνα του στην Άγια Λαύρα. Μα και στο έπος του 1940, οι φαντάροι μας, εκεί στα χιονισμένα βουνά της Πίνδου, δεν έβλεπαν την Παναγία σαν νεφέλη, να τους σκέπη σε ώρες δύσκολες και να τους δείχνη τον δρόμον προς το Αργυρόκαστρο, προς την Κορυτσά, προς το Τεπελένι, προς την Ρώμην, προς την νίκη;

Τα τελευταία χρόνια, το Ελληνικό Έθνος ώρισε να γιορτάζει σαν μέρα της Ελληνικής Στρατιωτικής ανδρείας και αρετής, την 15 Αυγούστου, μέρα της Κοίμησής της Θεοτόκου.

Σήμερα, εμείς οι Έλληνες της μαρτυρικής Κύπρου, που τα 40% της γης μας βρίσκονται κάτω από το πέλημα του Τούρκου επεκτατιστή και επιδρομέα και κίνδυνος ολοσχερούς αφανισμού μας απειλεί, κι